

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 134-1906)

Originalt emne

Sundhedsvæsen

Sundhedsvæsen/Sundhedsvedtægt

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 31. maj 1906](#)
- 2) [Byrådsmødet den 12. juli 1906](#)
- 3) [Byrådsmødet den 13. december 1906](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 31. maj 1906 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 134-1906)

Forslag til Bestemmelser om Bagerier, Brødudsalg m. m. i Aarhus.

Nørgaard skulde ikke modsætte sig, at man underkastede de foreliggende Forslag en Behandling i Hovedtrækkene, men han vilde ubetinget anse det for heldigst, at der nedsattes et Udvalg, der kunde gennemgaa disse og fremkomme med Indstilling, inden man vedtog dem. Det vilde være meget vanskeligt for Raadet nu at gennemgaa og drøfte Forslagenes mange Paragraffer, ligesom et Udvalg lettere kunde skaffe sig de fornødne Oplysninger om, hvorledes Forslagene ført ud i Livet vilde virke. Man maatte erindre, at Raadet i de omhandlede Tilfælde ikke blot som Sundhedskommissionen skulde tage hygiejniske Hensyn, men ogsaa havde en Pligt til at varetage vedkommende Næringsdrivendes Tarv og paase, at der ikke paalagdes dem uforholdsmæssig tunge Byrder. Det havde tidligere altid været Praksis, at Raadet, naar der var Tale om Ændringer

i Sundhedsvedtægten, nedsatte et Udvalg til at udarbejde Forslag, der saa sendtes til Sundhedskommissionens Erklæring. At Kommissionen i dette Tilfælde havde taget Initiativet kunde være meget godt, men man burde dog ikke fjærne sig for meget fra den tidligere fulgte Fremgangsmaade, da det jo dog var Raadet, der havde Ansaret for Sundhedsvedtægten Bestemmelser. Han vilde foreslaa, at der nedsattes et Udvalg bestaaende af D'hrr. Samuelson og J. C. Petersen, der var Medlemmer af Sundhedskommissionen, samt Byraadets Formand og 2 andre Medlemmer af Raadet.

Samuelson kunde i og for sig godt gaa med til Forslaget om Nedsættelsen af et Udvalg, men det forekom ham rimeligst, at man til dette valgte Medlemmer, der ikke allerede sad i Sundhedskommissionen, men lod Stadslægen, der var den der bedst kunde give Udvalget alle ønskelige Oplysninger, tiltræde dette.

Müller vilde ved denne første Behandling af de foreliggende Forslag henlede Opmærksomheden paa, om det ikke var muligt helt at forbyde, at Børn anvendtes som Mælkedrenge eller til tidlig om Morgenens at transportere Brød omkring i Byen, eller i hvert Tilfælde at regulere disse Forhold paa en eller anden Maade. Det var ikke blot legemligt, at Børnene led ved disse Virksomheder, men der var ogsaa i moralsk Henseende for dem forbundet Farer med disse. Taleren havde saaledes haft flere Eksempler paa, at Drenge, der benyttedes som Medhjælpere for Mælkekuske, var blevet fristet til at gøre sig skyldig i Forbrydelser med Hensyn til de dem betroede Penge.

Jakob Jensen havde ikke noget imod, at Forslagene sendtes i Udvalg, men han kunde ganske vist ikke tænke sig, at de Medlemmer, der sad i Sundhedskommissionen, ved at blive valgt ind i Udvalget vilde forandre deres Syn paa disse. Han kunde for sit Vedkommeede fuldt ud tiltræde Forslagene, og hvis disses strænge Fordringer i hygiejnisk Henseende i det hele taget kunde gennemføres, vilde han hilse det med Glæde, men han tvivlede noget om, at Tiden var moden til Gennemførelsen af en Del af de foreslaaede Reforme. Han skulde benytte Lejligheden til at beklage, at Folk syntes at foretrække det ukontrollerede for det kontrollerede, og saaledes hellere købte deres Brød i Landbagerierne, der ikke var underkastede nogen Kontrol, end i Byens Bagerier, der var under Tilsyn.

Nørgaard fremhævede, at medens Sundhedskommissionen selvfølgelig havde set og var berettiget til at se paa Forholdene alene under Hensyn til de Krav, den i hygiejnisk Henseende ansaa for ønskelige, vilde det blive Udvalgets og Byraadets Opgave at

undersøge, hvorvidt de opstillede Krav ogsaa var praktisk gennemførlige, eller om de ikke gik visse Næringsdrivende for nær. Han kunde ikke se, at der var noget til Hinder for, at de af Byraadets Medlemmer, der tillige var Medlemmer af Sundhedskommissionen og i denne alene havde behandlet Forslagene fra et hygiejnisk Standpunkt, i det foreslaaede Udvalg kunde undersøge deres Anvendelighed i Praksis. Han vilde derfor fastholde sit Forslag, idet han gik ud fra, at Udvalget fra Stadslæggen vilde indhente de mulig nødvendige Oplysninger.

Lottrup vilde støtte det af den foregaaende Taler stillede Forslag.

Mikael Johansen maatte ogsaa tilraade, at man nedsatte et Udvalg til Behandling af de fremsatte Forslag. Han var tilbøjelig til at tro, at de foreslaaede Bestemmelser, der paa forskellige Punkter var noget strænge, vilde lægge for tunge Byrder paa de vedkommende Næringsdrivende.

Stadslæge Lunddahl oplyste, at de foreslaaede Bestemmelser vedrørende Mælk og Mælkeudsalg i alt væsentlig var de samme, som de der var vedtagne af Københavns Borgerrepræsentation og approberede af Ministeriet. Forud for Vedtagelsen af disse i København var gaaet mange og lange Forhandlinger, der krævede megen Resignation fra Hygiejnikernes Side. Bestemmelserne var saaledes vejede og undersøgt grundigt, men det var jo meget rimeligt, at Raadet ønskede Sagen behandlet af et Udvalg, som han gjerne skulde give alle de Oplysninger, han sad inde med. I hygiejnisk Henseende vilde det ubetinget være heldigst, om man helt forbød Salg af Mælk paa Gaden, men dette havde Ministeriet ikke villet gaa med til. Af Hensyn til det uheldige i Gadesalget, havde man indsat de strænge Bestemmelser vedrørende Mælkevognenes Indretning og bl. a. forlangt, at Aftapningshanerne skulde være beskyttede mod Forurening. Saadanne Bestemmelser kunde maaske nok kaldes temmelig haarde, men naar Folk ønskede Tilladelse til at forhandle Mælk paa Gaden, maatte de ogsaa underkaste sig de Regler, som af Sundhedshensyn nødvendig maatte opstilles herfor.

Den foreslaaede Bageri-Vedtægt var heller ikke noget af Sundhedskommissionen selv konstrueret. Den var udarbejdet efter den i Aalborg gældende Vedtægt, der indeholdt de bedste Bestemmelser i saa Henseende her i Landet. Han var enig med Hr. Jakob Jensen i at beklage, at Folk foretrak Landbagerier eller de saakaldte Hjemmebagerier, der som Regel ikke tilfredsstillede de Fordringer, der i hygiejnisk Henseende burde stilles til et Bageri.

Der nedsattes et Udvalg, bestaaende af Formanden, Harald Jensen, J. C. Petersen, Samuelsen og Vestesen til Behandling af begge de foreliggende Forslag.

Uddrag fra byrådsmødet den 12. juli 1906 - side 30

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 134-1906)

Fra sammme Udvalg forelaa Forslag til Tillæg til Aarhus Sundhedsvedtægt med Bestemmelser om Bagerier, Brødsudsalg m. m.

Jakob Jensen paaskønnede i høj Grad Sundhedskommissionens Bestræbelser for at reformere paa det omhandlede Omraade. At de ny Bagerier, der kom til, skulde indrettes efter alle Hygiejns Forskrifter, var meget rigtigt, men det forekom ham, at Bestemmelserne i Forslagets § 46 med Hensyn til Forandring i fuld Overensstemmelse med sammes § 45 af de alt bestaaende Bagerier enten, naar den vedkommende Ejendom skiftede Ejer, eller i hvert Fald inden Udgangen af 10 Aar fra Vedtægtens Ikrafttræden, var temmelig strænge. Med Hensyn til de i de senere Aar oprettede Bagerier, maatte der i hvert Tilfælde i nogen Udstrækning kunne dispenseres fra de Bestemmelser.

Mikael Johansen kunde ganske dele den foregaaende Talers Betragtninger. Dersom Ejerskifte altid medførte, at et Bageri i Ejendommen straks skulde indrettes efter den ny Vedtægt, vilde dette sikkert meget trykke Ejendommens Salgsværdi. Det forekom ham, at det vilde være heldigere at forme Bestemmelsen saaledes, at Ændringen skulde ske i Løbet af 10 Aar efter Ejerskifte.

Nørgaard nærede de samme Betænkeligheder som de foregaaende Talere ved Forslagets § 46.

Der maatte i hvert Tilfælde aabnes en Mulighed for, at der kunde dispenseres fra denne Bestemmelse. Noget vilde det naturligvis hjælpe, om man satte en vis Frist, f. Eks. 5 Aar efter Ejerskifte, inden hvilken Forandringerne skulde foretages.

Vestesen fandt, at det var ret naturligt, at man forlangte Forandringerne gennemført ved Ejerskifte. Havde man ikke en saadan Bestemmelse, kunde det trække længe ud, inden Forslagets Bestemmelser om Indretningen af Bagerierne kunde komme til at virke.

Jul. Andersen var mest stemt for at beholde den omdebatterede Bestemmelse som den var; ved Hjælp af den kom man indenfor en rimelig Tid af med de fleste uheldige Bagerier. Stadslægen skulde henlede Opmærksomheden paa, at den ommeldte Bestemmelse var betydelig mildere end den tilsvarende i den for Aalborg gældende Vedtægt, efter hvilken Omændring af Bagerierne skulde ske, saasnart de skiftede Indehaver. Det gjaldt om at finde en Maade, hvorpaa man kunde komme af med de gamle Bagerier. Der var jo imidlertid intet i Vejen for, at Vedkommende kunde søge om Dispensation fra Vedtægtens Bestemmelser.

Det vedtoges at affatte § 46. 1. Stk., 4-5 Lin. saaledes: "eller senest 5 Aar efter, at den Ejendom, i hvilken Bageriet findes, har skiftet Ejer"-
løvrigt vedtoges Forslaget.

Uddrag fra byrådsmødet den 13. december 1906 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 134-1906)

Skrivelse af 4. ds. fra Justitsministeriet saalydende:

"Efter at Justitsministeriet i Anledning af den med Byraadets Skrivelse af 20. Juli d. A. hertil fremsendte Sag om eventuel Godkendelse af et af Raadet vedtaget Forslag til Ændring af de i Købstadens Sundhedsvedtægt (§§ 43-53)

indeholdte Bestemmelser om Bagerier, Brødsalg m. m. havde begært Indenrigsministeriets Ytringer over Sagen, har man fra samme modtaget Meddelelse om, at Arbejdsraadet, med hvilket nævnte Ministerium har brevskslet, har indberettet, at samme har optaget denne Sag til Behandling i Forbindelse med den Raadet paahvilende Udarbejdelse af et almindeligt Regulativ for Brød- og Kagebagerier i Henhold til § «1»1«2»Lov Nr. 171 af 6. April d. A. om Arbejde i Brød- og Kagebagerier samt Konditorier. Indenrigsministeriet har herefter henstillet, at Spørgsmaalet om Godkendelse af de foreslaaede Ændringer i Aarhus Købstads Sundhedsvedtægt foreløbig stilles i Bero efter Udarbejdelsen af ovennævnte Regulativ.

Hvilket herved meddeles til Efterretning og videre Bekendtgørelse med Tilføjende, al Sagen

herefter indtil videre er stillet i Bero."

